

Północną.

Biorąc pod uwagę stronę konfesyjną, Kongres oksfordzki miał w rzeczywistości wymiar ekumeniczny. Organizatorami Kongresu byli w większości anglikanie. Katolicy nie stanowili więcej, jak 1/3 całości. W klimacie wzajemnej życzliwości i poszanowania przekonań, dyskusje nad myślą Ojców Kościoła, tj. nad wspólnym dziedzictwem wiary, stawały się czymś spontanicznym i naturalnym. Takie spotkania, bez wątpienia, służą dziełu zjednoczenia.

Jeszcze jedno spostrzeżenie na kanwie przeglądu listy uczestników /zwłaszcza spośród duchownych anglikańskich/: okazało się, że wśród nich było wiele osób z okolic Oksfordu, którzy nie zajmują się patrystyką "ex professo". Bliski jednak kontakt ze środowiskiem oksfordzkim rozbudził w nich zainteresowania patrystyczne do tego stopnia, że niektórzy z nich wystąpili na Kongresie z liczącymi się komunikatami. Godna to rzecz do naśladowania.

Ks. Tomasz Kaczmarek - Włocławek

8. SPOTKANIE SEKCJI PATRYSTYCZNEJ - PELPLIN 1987

W dniach 15-16 IX 1987 r. odbyło się w Pelplinie tradycyjne spotkanie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu do Spraw Nauki Katolickiej. Spotkanie rozpoczęło się mszą św. koncelebrowaną w kaplicy Wyższego Seminarium Duchownego. Liturgii przewodniczył oraz homilię wygłosił J. E. ks. bp ordynariusz Marian Przykucki. Uczestników spotkania przywitał w sali obrad Gospodarz Diecezji dokonując krótkiej prezentacji diecezji oraz przekazując życzenia owocnych obrad nadesłane przez J. E. ks. kard. Franciszka Macharskiego, Przewodniczącego Komisji Episkopatu do Spraw Nauki Katolickiej. Ze swej strony Ksiądz Biskup wyraził radość z rozpoczynającego się spotkania Sekcji Patrystycznej w murach WSD w Pelplinie.

Obrady otworzył ks. dr B. Częsz, Prezes Sekcji Patrystycznej. Na wstępie dokonał krótkiego przeglądu roku. Poinformował, że w minionym roku zmarło czterech polskich profesorów patrologii: ks. Z. Skowroński - Łódź, ks. M. Michalski - Kraków, ks. Wł. Lydka-Kielce, ks. T. Tararuj - Drohiczyn. Wspomniał również zmarłego w czerwcu o. A. Trapè, rektora "Augustinianum" w Rzymie. Ksiądz

Prezes zakomunikował ponadto, że doc. dr hab. Barbara Filarska otrzymała tytuł profesora nadzwyczajnego, a ks. doc. dr hab. W. Kania obchodził złoty jubileusz kapłaństwa.

Podczas sesji przedpołudniowej, której przewodniczył ks. doc. dr hab. E. Staniek, wygłoszono dwa referaty. W pierwszym z nich pt. "D u c h Ś w i ę t y i K o ś c i ó ł u O j c ó w p r z e d n i c e j s k i c h" ks. dr B. Częsz przedstawił naukę o Duchu Świętym u pisarzy chrześcijańskich żyjących przed św. Ireneuszem, u św. Ireneusza, oraz u Tertuliana. Wykazał, że wymienieni pisarze nie posługiwali się jeszcze ściśle sprecyzowaną terminologią, ale mieli świadomość ścisłego związku Ducha Świętego z Kościołem. Następny referat na temat: "U ś w i ę c a j ą c a r o l a D u c h a Ś w i ę t e g o u O r y g e n e s a" przedstawił ks. dr H. Pietras, zwracając uwagę, że w dziełach wielkiego Aleksandryczyka znajdują się często wypowiedzi wzajemnie sobie przeczące, ale mimo to tworzą one pewną całość.

Po referatach nastąpiła dyskusja, a po niej ... niespodzianka: mgr Cz. Mazur, wraz z towarzyszącymi mu osobami, dokonał prezentacji komputerów, które mogą być przydatne w pracy naukowej patrologów. Powiadomił przy tym zebranych o możliwości współpracy z pewną firmą amerykańską, która prowadzi tzw. Bank Informacji Patrystycznej.

Sesji popołudniowej przewodniczył ks. doc. dr hab. W. Myszor. Z referatem pod tytułem: "N a u k a o D u c h u Ś w i ę t y m B a z y l e g o W i e l k i e g o. S p o j r z e n i e f i l o l o g a" wystąpiła dr A. Brzóstkowska, która aktualnie pracuje nad przekładem "Traktatu o Duchu Świętym" wspomnianego autora. Prelegentka wskazała na trudności związane z przekładem na język polski niektórych wyrażen oraz na oględność Bazylego w wypowiedziach o Duchu Świętym. Kolejny referat na temat: "N a u k a o D u c h u Ś w i ę t y m A m b r o z e g o. S p o j r z e n i e f i l o l o g a" przedstawiła mgr A. Strzelecka, która pracuje nad przekładem "Traktatu o Duchu Świętym" biskupa Mediolanu. Autorka referatu zwróciła uwagę na wpływ dzieł Atanazego, Bazylego i Dydyma na teologię Ambrożego. Stwierdziła również, że teolog ten podkreśla Bóstwo Ducha Świętego, jednakże unika określenia "persona" w stosunku do trzeciej Osoby Trójcy Świętej.

Po dyskusji teologicznej odbyło się spotkanie wykładowców patrologii i archeologii chrześcijańskiej. Prezes Sekcji Patrystycznej

ks. dr B. Częsz odczytał najpierw sprawozdanie z prac Sekcji przesłane Komisji Episkopatu do Spraw Nauki Katolickiej oraz Komisji Episkopatu do Spraw Seminariów Duchownych. W dalszej części tego spotkania omawiano sprawy organizacyjne Sekcji, a następnie dyskusowano nad współzależnością: patologia - historia. Wprowadzenia do dyskusji na ten temat dokonał ks. dr A. Rotta /WSD Gdańsk/. W wieczorem uczestnicy spotkania Sekcji Patrystycznej udali się do pałacu biskupiego, gdzie zostali przyjęci przez J. E. Ks. Bpa M. Przykuckiego.

Następny dzień obrad rozpoczął się również mszą świętą. Liturgii przewodniczył ks. doc. dr hab. E. Stanula, homilię wygłosił ks. doc. dr hab. W. Myszor. Modlono się m.in. o zdrowie i za zmarłych patrologów, a modlitwę wiernych przygotował ks. dr St. Longosz. Przed rozpoczęciem właściwych obrad przedpołudniowych, którym przewodniczył ks. dr St. Longosz, ks. dr T. Kaczmarek odczytał wspomnienie o zmarłym 14 czerwca 1987 r. o. A. Trapè /Por. niżej s. /.

"P n e u m a t o l o g i a A u g u s t y n a" była tematem pierwszego referatu ks. doc. dra hab. W. Eborowicza. W doktrynie św. Augustyna Duch Święty oznacza według niego osobową miłość łączącą Ojca i Syna, przy czym pojęcie osoby nie jest ściśle sprecyzowane; prelegent podkreślił również, że biskup Hippony wypowiadając się na temat Trójcy Świętej miał zawsze świadomość tajemnicy. Następnie prof. dr hab. B. Filarska przedstawiła referat na temat: "I k o n o g r a f i a D u c h a Ś w i ę t e g o w o k r e s i e p a t r y s t y c z n y m". Podczas tej prelekcji uczestnicy spotkania mogli oglądać na ekranie próby ikonograficznego przedstawienia Trójcy Świętej, szczególnie zaś Ducha Świętego.

Po ożywionej dyskusji na przedstawiony temat, poruszono kilka aktualnych spraw dotyczących życia Sekcji, a mianowicie: poinformowano się wzajemnie o podejmowanych na seminariach patrystycznych pracach dyplomowych i magisterskich, a także o planowanych nowych publikacjach patrystycznych, uchwalono, by jeden z kolejnych zeszytów "Vox Patrum" dedykować J. M. Szymusiakowi, a ks. dr T. Kaczmarek przedstawił sprawozdanie z X Międzynarodowego Konkregu Patrystycznego w Oksfordzie.

Na zakończenie ks. dr B. Częsz serdecznie podziękował Władzom diecezjalnym i seminaryjnym za miłe przyjęcie uczestników spotkania patrystycznego, a prelegentom za przygotowanie i wygłoszenie referatów, wszystkim obecnym zaś za współudział w obradach. Po oficjal-

nym zakończeniu obrad można było obejrzeć Biblię J. Gutenberga, znajdującą się w WSD w Pelplinie, oraz zwiedzić zabytkową katedrę.

Ks. Józef Grzywaczewski - Siedlce

9. ARCHEOLOGIA CHRZEŚCIJAŃSKA W RATIO STUDIORUM WYŻSZYCH SEMINARIÓW DUCHOWNYCH?

Archeologia chrześcijańska obok patrologii jest zasadniczym źródłem poznania starożytności chrześcijańskiej. Mimo iż na Zachodzie, jako dyscyplina ukazująca przemawiające bardziej do współczesnego człowieka materialne pomniki chrześcijańskiej wiary, cieszyła się od lat dużym zainteresowaniem, w Polsce z braku specjalistów i pomocy dydaktycznych wykładana była jedynie w ośrodkach akademickich, w Wyższych Seminariach Duchownych zaś tylko sporadycznie i wybiórczo. Aktualnie, dopóki się nie usamodzielnia w odrębną sekcję, należy do Sekcji Patrystycznej. W ostatnich latach wzrosła jednak liczba osób przygotowanych do nauczania tej dyscypliny. W związku z przygotowywanym nowym Ratio Studiorum pojawiła się myśl włączenia jej do programu nauczania w Wyższych Seminariach Duchownych. Reprezentant archeologii chrześcijańskiej w zarządzie Sekcji Patrystycznej przy Komisji Episkopatu do Spraw Nauki Katolickiej prof. dr hab. Barbara Filarska wystąpiła w tej sprawie do Komisji Episkopatu do Spraw Seminariów Duchownych z następującym pismem:

Komisja Episkopatu d/s Seminariów Duchownych

W związku z przygotowywanym nowym Ratio Studiorum i wykorzystując okazję, że Sekcja Patrystyczna, do której należy także archeologia chrześcijańska, otrzymała pismo od Przewodniczącego Komisji Episkopatu d/s Seminariów Duchownych ks. bpa dra S. Szymeckiego dotyczące m.in. sugestii do nowego Ratio Studiorum, zwracamy się z uprzejmą prośbą o włączenie do niego archeologii chrześcijańskiej.

Problem ten był już poruszany na spotkaniu wykładowców patrologii zorganizowanym przez Ks. Kard. Karola Wojtyłę w Krakowie w dniach 12 - 13 lutego 1974 r. i spotkał się z jego życzliwym poparciem oraz zrozumieniem, ale niestety później nie doczekał się realizacji.

Brak elementarnej znajomości archeologii chrześcijańskiej jest niestety odczuwalny u większości duchowieństwa, które nie otrzymało w tym zakresie żadnego przygotowania